Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 132 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЧЕРВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 14, 1979 No. 132. VOL. LXXXVI.

ГОСТЮВАННЯ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА В ДЕТРОЙТІ

Посол Стопчинський представляє Валентина Мороза Стейтовій Палаті Репрезентантів. На фото (зліва): посол А. Крім, посол С. Стопчинський, В. Мороз і Б. Потапенко. Другий ряд (зліва): д-р А. Жуковський і Б. Федорак.

Детройт. (П. Р.). — У четвер рано, 31 травня 1979 року, представники УККА та громадських організацій Детройту, уформована молодь, жіноцтво та всі, хто міг у робочий день, прийшли з квітами й щирим серцем привітати того, що ще недавно ніс хрест терпінь у пеклі сатани. Детройтське Метропольтальне летовище аж роїлося від молоді в українських народних одягах, від людей із транспарантами „Вітаємо Мороза", „Звільніть Юрка Шухевича" та іншими.

Серед цієї громади були кореспонденти преси й телевізії.

Валентин Мороз, якого привітали квітами та окликами „Слава", звернувся коротко до зібраної громади, дякуючи за щирість і увагу до нього.

Відповівши на декілька питань кореспондентам, погуторивши з молоддю та обмінявшись думками з представниками УККА про дальший хід програми, Валентин Мороз від'їхав до Лексингу, столиці стейту.

Стейтова легіслятура прийняла нашого гостя з усіма почестями, запросивши його до слова.

Валентин Мороз з'ясував обидвом палатам стейтового парляменту сучасний стан поневолення України, колоніяльну практику москалів у підбитих націях, стан дисидентського руху, заповідаючи скріплення антимосковських настроїв не тільки в Україні, але теж серед европейських і кавказьких народів.

Стейтовий сенат вручив Морозові дві резолюції: одну привітальну, а другу з вимогою звільнення Юрка Шухевича.

У Ленсінгу Мороз ствердив, що „москалі стараються створити з підбитих народів бездушне суспільство" („Детройт Нюс", 3 червня 1979). „Найважнішою зброєю — сказав Мороз мічіганським легіслятором — це зрозуміти суть комунізму, поширювати якнайбільше вісток про Захід у комуністичних країнах та підтримувати національні рухи в СССР".

Національні рухи в СССР не можуть розраховувати на підтримку російських дисидентів у боротьбі за свої національні права, бо „пересічний росіянин хоче більше свободи, але

(Закінчення на стор. 3)

ГЕОРГІЙ ВІНС ВІДВІДАВ ЧІКАҐО

Пастор Георгій Вінс промовляє в українській баптистській церкві в Чікаґо; (зліва) перекладає на англійську мову Орест Головатий

Чікаґо (Ол. Пошиваник). — Стараннями Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства та його голови пастора Олекси Гарбузюка, Георгій Вінс відвідав українську громаду в Чікаґо. У суботу, 26-го травня, на летовищі, з експонатами, плакатами і квітами його вітала широка делеґація представників української громади, пастори й вірні баптистської церкви та велика група учнів української школи з учителями й українським католицьким священиком. В неділю, коло 10-ої години ранку, Георгій Вінс відвідав українську католицьку церкву св. Володимира і Ольги, де під час Богослуження, о. митрат Маріян Бутринський палкими словами привітав звільненого мученика української баптистської церкви в Україні.

О десятій тридцять, пастор Вінс прибув до переповненої гостями і вірними української баптистської церкви при Деймен евеню на Богослужения, на якому він виголосив промову і також проповідь. Тут його привітали пастор Олекса Гарбузюк, голова філії УККА в Чікаґо д-р Харкевич, пастор баптистської церкви в Чікаґо Іван Поліщук, та було прочитано листи привіту від мейора міста Джейн Берн, сенатора Чарлс Персі та переказ телефонічного привітання від ґубернатора штату Ілліной Томпсона.

Пастор Вінс говорив з перекладачем на англійську мову. Перекладачем був Орест Головатий. Вінс подякував всім за молитви і активне старання у його звільненні. Він ствердив, що християнська віра в СССР не завмирає, а навпаки, Христова віра розвивається. Люди, і що найважливіше, молодь, сходяться в домах, навіть у лісі, щоб молитися і поширювати Боже слово. Нелеґальні друкарні у повному розмаху друкують релігійну пресу і книжки. Перед арештом, Вінс замовив молитовники і співаники українською мовою, про виконаний друк він довідався вже у в'язниці.

Крім сина Петра, українського патріота і члена Української гельсінкської групи, Георгій Вінс має дві доньки, свідомі українки,

(Закінчення на стор. 3)

БРЕЖНЄВ НАЗИВАЄ ЗУСТРІЧ З КАРТЕРОМ ВАЖЛИВИМ КРОКОМ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ МИРУ

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії верховної Ради СССР Леонід І. Брежнєв, виступаючи на парадному обіді в честь прем'єр-міністра індійського уряду Морарджі Десаї, який перебуває з офіційною візитою в Совєтському Союзі, заторкнув також багато справ міжнародної політики, між ними справу недалекої вже його зустрічі з президентом ЗСА Джіммі Картером у Відні. Брежнєв назвав цю зустріч важливим кроком вперед для збереження миру і затіснення добросусідських відносин між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом безпосередньо, а посередньо також між Заходом і Сходом.

Як відомо, Брежнєв і Картер стрінуться у Відні вже цієї п'ятниці, 15-го червня, і крім підписання договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), говоритимуть також про багато інших справ, які мають безпосереднє відношення до співпраці обидвох країн та загального розз броєння Варшавського Пакту і Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Під час обіду Брежнєв кілька разів повертався до справи САЛТ II і називав цей договір „дуже важливим документом, який припинить перегони в озброєнню".

Згідно з текстом промови, поширеної совєтським пресовим агентством ТАСС, виглядає, що Брежнєв зацікавлений совєтсько-американською співпрацею на базі договору з 1973 р., який передбачав співпрацю ЗСА з СССР, оперту на принципах мирного співіснування.

Брежнєв порушував у промові також справу переговорів Совєтського Союзу з Китайською Народною Республікою, запропонованих недавно урядом СССР і прийнятих китайською стороною. „Щойно будучність покаже наскільки китайські керівники ставляться серйозно до переговорів, метою яких є забезпечити мир і співпрацю між країнами" — заявив Леонід Брежнєв. Він засудив також „вмішування деяких держав" в справи Афганістану, який вже протягом одного року є, мовляв, союзником СССР. ТАСС твердить, що афганістанських втікачів перевишколюють у Пакистані американські, пакистанські і китайські військові інструктори, а відтак їх пересилають назад до Афганістану для ведення партизанської війни.

Кореспонденти відмічують, що Брежнєв був також на летовищі Внуково в Москві, щоб привітати, разом з іншими совєтськими керівниками, індійського прем'єр-міністра Десаї і що він виглядав добре після останньої хвороби, яка була причиною припинення ним на деякий час всякої політичної діяльности. Його поїздка до Мадярщини, виступи на телевізії, зустрічі із закордонними гістьми тощо, вказують на поправлення здоров'я Леоніда Брежнєва.

Нові дискримінаційні акції східньонімецького уряду проти письменників

Східній Берлін. — Східньонімецький комуністичний уряд започаткував нові дискримінаційні акції проти письменників, головно проти Штефана Гейма і вісьмох інших літераторів, яких за наказом уряду хочуть позбавити членства у Спілці Письменників Німеччини і тим самим закрити їм шлях до видавництв, які також є урядовими. Проти Гейма вже раніше влада розпочала кримінальну справу за, нібито, зловживання закордонною валютою і покарала його гривною у сумі 4,500 долярів, мовляв, за те, що він не зголосив урядові прибутку за його книжку, видану в Західній Німеччині і перевидану опісля також іншими мовами.

Заходи уряду потребують ще потвердження Крайової Спілки Письменників Східньої Німеччини, але, як твердять політичні спостерігачі, це тільки процедуральна форма. Крім Гейма зі Спілки будуть осунені ще письменники: Курт Барч, Адольф Ендлер, Карль Гайнц Якобс, Кляус Похе, Кляус Шлесінгер, Рольф Шнайдер, Дітер Губерт і Йоахім Сейпель.

Відділ Спілки Письменників у Східньому Берліні обвинуватив названих письменників в антикомуністичній пропаґанді, нелеґальній публікації їхніх книжок за кордоном, мовляв, з наклепами на соціялізм, Німецьку Демократичну Республіку, соціялістичне судівництво та політику, яку веде теперішній східньонімецький уряд.

КУК привітав прем'єр-міністра Кларка

Вінніпеґ (Централя КУК) —Дня 4-го червня, з нагоди інавґурації нового прем'єр-міністра Канади Джозефа Кларка, Централя Комітету Українців Канади вислала йому привітальну телеграму і побажання успіхів.

Наступного дня Централя КУК вислала гратуляційні телеграми новоіменованим міністрам Уряду Канади, які є українського роду.

Цієї п'ятниці відбудуться організаційні наради Округи УНС в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Цієї п'ятниці, 15-го червня, о год. 7-ій вечора тут в Українському Народному Домі (кімната 22) при 2-ій евеню, відбудуться організаційні збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу міста Ню Йорку й околиці. До участи в зборах запрошені урядовці Відділів, члени Окружного Комітету, конвенційні делеґати і зацікавлені особи. Ціль зборів є перевірити дотеперішню організаційну кампанію, намітити плян праці на наступні місяці, вислухати інформацій головних урядовців УНС, обмінятися думками про загальні справи УНС.

Президія Управи Окружного Комітету УНС, яку тепер очолюють головний радний Микола Хоманчук — голова, Михайло Юзенів — секретар і Василь Цюпа — касир, надіється на численну участь союзовців у цій нараді.

ЗБІЛЬШИЛАСЯ СМЕРТНІСТЬ ЧОЛОВІКІВ У МІСТАХ СССР

Москва. — Висліди перепису з січня 1979 року, які були опубліковані в Совєтському Союзі, вказують на гостре збільшення смертности й упадок народжень, що може спричинитися до значного зменшення робочої сили в 1980 роках.

Совєтська статистика, як зазначає Теодор Шабад у газеті „Ню Йорк Таймс" із 11-го червня ц. р., виявляє сильне побільшення смертности серед чоловіків, зокрема в міських районах, де проживає біля двох третіх усіх чоловіків у Совєтському Союзі. Ця загальна спрямованість зменшує вирівняння співвідношення чоловіків і жінок, яке ніколи не було збалансоване впродовж совєтського періоду, головно, як твердить коментатор згаданого часопису, через втрати у війні та ще й до деякої міри тому, що жінки живуть довше ніж чоловіки.

Причин високої смертности серед міських чоловіків совєтська статистика не подає. Західні знавці демографії приписують цьому різні причини, серед яких зазначають алькоголізм, випадки в індустрії й на дорогах, та продовження наслідків війни.

Загальні підсумки перепису вказують на те, що природний приріст населення спадає в більшій частині країни. Зменшення природного приросту сільського населення найбільше зауважується в Україні й Білорусі, де він доходить до зера, і це пояснюється тим, що молоде сільське населення тікає до міст.

Совєтські коментатори у своїх перших статистичних звідомленнях про підсумки перепису вказують лише на наслідки минулої війни, коли йдеться про неґативи, і що вони поступово скорочуються.

Перепис подає, що чисельність населення Совєтського Союзу становить 262 мільйони населення, порівнюючи до 242 при переписі в 1970 році. З перепису ми також довідуємося, що чисельність міст з населенням 100 чи більше тисяч зросла з 221 міст у 1970 до 271 в 1979 році. У вісімнадцятьох містах населення становить більше мільйона чоловік, а в Москві дещо більше як вісім мільйонів.

Додаткові підсумки перепису про, наприклад, характеристику населення за національністю, мовою, віком, станом освіти та іншими показниками будуть подані пізніше.

Співвідношення чоловіків і жінок стабілізується, як твердять совєтські коментатори, і розрив між чисельністю жінок і чоловіків поступово „вирівнюється". Згідно з переписом 1959 року, було 20,7 мільйона більше жінок як чоловіків, в 1979 жінок більше на 17,6 мільйона.

Одначе, Т. Шабад зазначає, що розглядаючи глибше совєтські статистичні дані по окремих районах можна зауважити, що Совєтський Союз стоїть перед значними проблемами щодо природного приросту й співвідношення жінок до чоловіків, зокрема коли йдеться про окремі республіки СССР. У Білорусі, наприклад, це співвідношення не „вирівнялося", а дійшло до ще більшого розриву, в Совєтській Грузії лишилося так, як було раніше; в Казахстані відсоток чоловіків становив 48,2 у 1970, а тепер — 47,7 відсотка. Приріст населення Казахстану становить 83 чоловіки на кожних сто жінок.

Села, де сім'ї чисильніше як у містах, уважалися джерелом робітників до індустрії. Одначе постійна втеча молодих людей до міста, лишаючи на селі старших чоловіків, привела до зросту смертности й зменшення народження, тому природний приріст міського населення став перевищувати приріст сільського населення.

Перепис з 1979 року вказує на те, що приріст сільського населення значно зменшився, зокрема як уже згадано в Білорусі та Україні, який доходить до зера. Приріст близько до зера зближається також у Балтійських республіках, а в Естонії в дійсності смертність становить більший відсоток як народження.

Лише серед мусулманських частин Центральної Азії природний приріст у містах і селах залишається високий, проте населення не бажає переїздити до індустріяльних міст Совєтського Союзу, а навіть сільське населення не цікавиться переїздити до міст своїх республік.

Іранський шах прибув з дружиною до Мехіко

Мехіко Сити, Мехіко. — Шах Ірану Мохаммед Різа Паглеві, який минулого січня виїхав з Ірану під натиском ісламських революціонерів, прибув скоро з дружиною в неділю, 10-го червня, після двомісячного перебування на Багамських островах. Згідно із заявами адміністративних чиників летовища в Мехіко Сиги, шах Паглеві прибув в товаристві „кількох осіб" приватним літаком Комерційного банку Мехіко. Швидко полагодивши формальності на летовищі, шах Паглеві, його дружина Фара і ще декілька осіб від'їхали автомобілем до міста. Покищо невідомо у кого перебуває шах і як довго він задержиться в цій країні.

Як відомо, після виїзду з Ірану шах Паглеві відвідав президента Єгипту Анвара ель-Садата, а опісля виїхав до Марокко. Від 30-го березня він перебув на Багамських островах.

ВШАНУЮТЬ ПИСЬМЕННИЦЮ ЛЮДМИЛУ КОВАЛЕНКО-ІВЧЕНКО

Ню Йорк, Н. Й. — Українська Вільна Академія Наук в ЗСА і Об'єднання Українських Православних Сестрицтв влаштовують тут в неділю, 17-го червня, о год. 2-ій по полудні в будинку Академії при 206 Захід 100-та вулиця конференцію для відзначення 10-ої річниці смерти письменниці Людмили Коваленко - Івченко. У програмі: Григорій Костюк — відкриття; Лариса Онишкевич доповідь — „Літературна творчість Людмили Коваленко" Олександра Селепина спомин: „Людмила Коваленко-Івченко в історії Української Православної Церкви"; Ольга Кириченко і Лариса Кукрицька — мистецьке читання творів Людмили Коваленко. Після програми — гутірка і чай.

ЛМКЛЮБ ВЛАШТОВУЄ ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ІВАНА СВІТЛИЧНОГО

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 15-го червня ц. р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга евеню, відбудеться Літературний Вечір „Іван Світличний — людина-критик-поет". У ньому візьмуть участь: Надія Світлична, Наталя Лівицька-Холодна та Григорій Костюк. Мистецьке читання творів — Ольга Кириченко-Шуган. Програмою вестиме пл. сен. Ніна Самокишин. Вечір влаштований спільними стараннями ЛМКлюбу та Пластового Куреня „Верховинки".

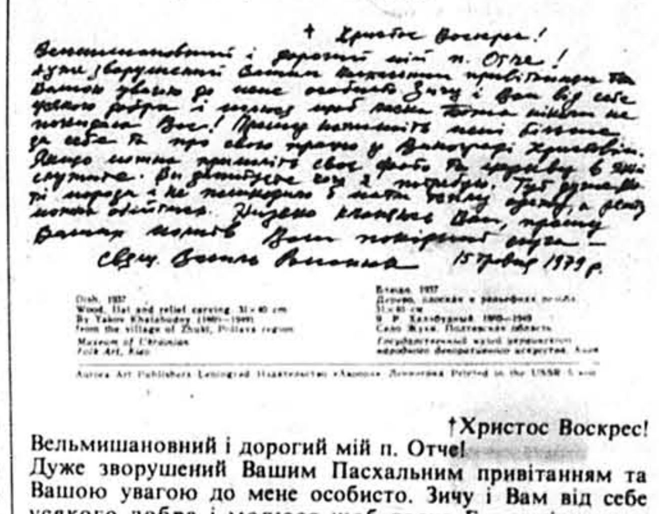
ОТЕЦЬ ВАСИЛЬ РОМАНЮК ДЯКУЄ ЗА ПРИВІТАННЯ, НАРІКАЄ НА ХОЛОД У ЯКУТІЇ

Ню Йорк. — Отець архипресвітер Сергій Кіндзеряв-Пастухів одержав 6-го червня ц. р. поштову картку від о. Василя Романюка з Якутії, у якій він дякує за привітання і, нарікаючи на „люті морози", каже, що не „пошкодило б мати теплу одежу". Короненький зміст листа написаний о. В. Романюком на звороті кольорової листівки зі знимкою дерев'яної тарілки, що-її видав музей Українського Народного Мистецтва.

Отець Василь Романюк

У зв'язку з широким зацікавленням української спільноти на поселеннях долею о. Василя Романюка і стараннями про його звільнення, поміщуємо фотокопію оригіналу листа о. Романюка,а також передруковани текст і адресу о. Романюка.

†Христос Воскрес!

Вельмишановний і дорогий мій п. Отче!

Дуже зворушений Вашим Пасхальним привітанням та Вашою увагою до мене особисто. Зичу і Вам від себе усякого добра і молюся щоб ласка Божа ніколи не покидала Вас! Прошу напишіть мені більше за себе та про свою працю у Винограді Христовім. Якщо можна пришліть своє фото та церкву в якій служите. Ви запитуєте чого я потребую. Тут дуже люті морози і не пошкодило б мати теплу одежу, а решту можна обійтись. Низько кланяюсь Вам, прошу Ваших молитв.

Ваш покірний слуга—
свящ. Василь Романюк

15 травня 1979 р.

Адреса: 678300
Якутская АССР, Кобяйский р-н
пос. Сангар До востребования
Романюк Василий Ем.

Появилися мемуарні есеї Ю. А. Вудки

Лондон, Англія. — Тут, минулого року, появилася 298-сторінкова книжка Юрія А. Вудки, мемуарні есеї п. з. „Московщина" з Видавництва Української Видавничої Спілки, в перекладі на українську мову тепер вже покійного ред. Вячеслава Давиденка, у мистецькому оформленні Ростислава Глувка.

У передмові до цієї книжки, Видавництво інформує, що твір цей є з циклу мемуарної літератури, в якому автор, на ґрунті власних переживань, збагачує читача розповіддю про совєтські концтабори та комуністичну систему, називаючи його одним словом „Московщина". Водночас Ю. Вудка аналізує „протиставні до імперії сили, особливо духовість, культуру й політично - державницькі стремління поневолених народів", — пише Видавництво. Автор — єврейського походження і багато місця відводить жидівському питанню, але, як підкреслюється у передмові, — „з неменшою увагою, симпатією і зрозумінням трактує автор проблеми українського народу, в гущі якого зростав і формував свої перші погляди на оточуючий світ". Між іншим Вудка — це близький приятель Валентина Мороза, з яким сидів у концтаборах.

Автор цієї книжки, Юрій Ар'є Вудка, народився 1947 року в Павлограді, Дніпропетровської области в Україні. Закінчив Рязанський радіотехнічний інститут. У 1966-му році його заарештовано і засуджено „за сіоністську діяльність" на сім років концтабору суворого режиму. Вибувши свій речинець ув'язнення, він еміґрував до Ізраїля.

Книжку в ціні 7 долярів і 50 центів можна набути, написавши на адресу: Ukrainian Publishers Ltd., 200 Liverpool Road, London N1 1LF, England, Europe.

„Особливі" умови конкурсу на твір для дітей у Києві

Київ. — Видавництво „Веселка" проголосила закритий республіканський конкурс, присвячений 60-річчю створення СССР, на кращий мистецький твір для дітей „про нашого сучасника", — інформує „Літературна Україна".

Умовини конкурсу, — пише газета, — „повинні відображати радянську дійсність, змальовувати образ нашого сучасника, сприяти формуванню у дітей комуністичного світогляду, відданости соціялістичній Вітчизні, показувати життя школи, діяльність комсомольської і піонерської організацій, оспівувати дружбу Країни Рад, допомагати професійній орієнтації школярів, виховувати любов до праці, прищеплювати високі моральні якості та естетичні смаки".

У дальшому В-во інформує про жанри творів, які братимуть до уваги при розгляданні на конкурсі і про речинець надіслання писань, а також про вимогу від автора твору різних біографічних деталів. При кінці приходить „невинна" замітка, що рукописи на ... київський конкурс можна присилати українською або... російською мовами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Помилка мститься

Американська преса й інші засоби масової інформації минулого тижня присвятили досить багато уваги турецькій проблемі, а головно подіям у Конгресі ЗСА, який, відкликаючи в минулому році ембарго на доставу зброї Туреччині, признався до помилки, яку зроблено три роки раніше схваленням закону про заборону військової допомоги цій країні, яка, до речі, є членом Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і лежить в особливо важливій частині світу. З Туреччини американські військові спеціялісти і спеціялісти інших держав НАТО спостерігали мілітарну діяльність у комуно-московській імперії. Недаром головнокомандувач військами НАТО, американський генерал Александер Гейг, свого часу назвав Туреччину „великим вухом" західнього світу і найважливішим тереном для тактичних військ НАТО.

Як знаємо, американське ембарго заподіяло чимало шкоди західній оборонній стратегії. Ембарго не тільки попсувало відносини між З'єднаними Стейтами Америки і Туреччиною, але також не допомогло, як цього сподівалися американські законодавці, при розв'язці кипрського питання, задля якого фактично ембарго було встановлено у відплату за турецьку інвазію на північну частину острова Кипру.

Очевидно, на цьому потерпіла також Туреччина і загальна оборонна стратегія західнього світу, бо в часі відсутности достави американської зброї для одного із своїх союзників майже половина арсеналу турецької зброї стала непридатною до вжитку,не говорячи вже про відсутність американської військової діяльности в Туреччині і про економічні недостатки,що їх ще й сьогодні відчуває ця економічно відстала країна. Загально беручи, майже усі політичні коментатори і спостерігачі погоджувались, що ембарго було черговою помилкою уряду ЗСА, і що ця помилка мститься до сьогоднішнього дня на американській, а тим самим і на західній політиці на тому обширі світу.

Однак, добре сталося, що три роки пізніше ЗСА відкликали своє помилкове рішення і взялися рятувати те, що ще можна в теперішній ситуації врятувати. Вже саме відкриття двох великих американських військових баз і поновне відновлення обсерваційних пунктів дає великі користі для Заходу, не говорячи про те, що уряд ЗСА, звільнений від постанови щодо ембарга, може знову розпочати процес здержання наростаючої катастрофи, яка грозила упадком теперішнього турецького уряду прем'єра Ачевіта і дати йому можливість успішно закінчити започатковані мирні переговори між грецькими і турецькими представниками Кипру, які відбуваються за посередництвом урядів Греції і Туреччини. Правда, ще не полагоджена справа полетів американських розвідувальних літаків „Ю-2", бо Анкара узалежнює цю справу від становища Совєтського Союзу. Але не виключено, що й ця справа буде позитивно розв'язана, залежно від того, як закінчиться американсько-совєтські переговори про обмеження стратегічної зброї і в якій атмосфері відбуватиметься зустріч президента Джіммі Картера з диктатором СССР Леонідом І. Брежнєвим у Відні. Проти цих полетів гостро виступають опозиційні до Ачевіта політичні партії і колишній прем'єр турецького уряду Демірель, який твердить, що дозвіл для ЗСА на полети чи використовування турецької повітряної території — це означає стати перед отвором гармати і чекати, коли вона вистрілить.

У час відсутности співпраці Туреччини із ЗСА ситуація там дуже погіршилась: турецький уряд має 17 мільйонів довгу, половина індустрії припинила діяльність, безробіття перейшло вже 20 відсотків робочої сили, а інфляція — 50 відсотків. Все це викликає у населення страшне огірчення і розчарування із співпраці Туреччини зі Заходом. І тому мають рацію деякі політичні коментатори, коли кажуть, що Туреччина під теперішню пору потребує не порад, а допомоги. Встановлення тій країні „кари", як тепер показалось, було помилковим потягненням, за яке тепер мусить платити Захід. Але, як кажуть в народі: на помилках можна багато навчитися.

Я. Шумелда

ПРАВДА ЛЕЖИТЬ ПОСЕРЕДИНІ, АЛЕ ПРАВДА ОДНА

Україна багата на народні приповідки, що є висловом народної мудрости, яка допомагала йому поборювати лихоліття, навали чужих орд. Правда, про яку нарід мріяв, яка була для нього об'єктивною суспільною правдою та справедливим законом, справедливістю та глибокою дружбою, має найбільше уваги та найбільше місця з усіх інших народних приповідок. Хто не чув в Україні дуже популярного: „Пізнай Правду, а Правда визволить Тебе", що було керівним мотивом в діяльності Кирило-Методіївського Братства, з яким ідейно був тісно пов'язаний Тарас Шевченко. Або хто не чув ніжного вислову дівчини, яка при розлуці за своїм улюбленим казала: „Знайдеш собі дівчиноньку з карими очима, та не знайдеш тої правди, що була між нами".

Народ також казав: „Брехнею світ пройдеш та назад не вернешся". Він оцінював всі явища своєю народною мудрістю та збираючи протилежні відомості про людей та суспільні явища, часто казав: „Правда лежить посередині". Немов говорячи це саме в іншій формі славний державний муж наших часів, Вінстон Черчілл сказав: „Справжній геній лежить у здібності оцінювати непевні рисковані та протилежні повідомлення.

Правда є незмінною. Страх може ненавидіти її, брак знання понижувати її, брехня може її викривлювати, але правда існує".

Олівер Вендель Гольмс, світової слави юрист, говорив: „Коли я говорю, що щось є правдиве, я не можу не вірити в те. Я стверджую мій об'єктивний досвід". Ця об'єктивність зробила його великим мужем права та правосуддя

Ми чуємо часто протилежні вістки та оцінки ЗСА, які дехто називає Америкою. Приятелі країни бачать все в рожевих кольорах і коли бачать слабі місця, промовчують їх. Вороги землі Вашінгтона намагаються все очорнити та без сумніву здеморалізувати та політично здезорганізувати, бож думають, що ця країна є перешкодою до їх панування над світом.

Об'єктивна оцінка є важливою для всіх: для приятелів, щоби знали як допомагати союзникові та чого від нього чекати; для тих, що живуть в країні, щоби не розчарувалися в ній, але були найбільше творчим для себе та для країни; для ворогів, щоби не робили помилкових, рискованих кроків, які можуть скінчитися катострофою для них. Їхні військові штаби, розвідки та наукові установи намагаються без сумніву вивчати ділянки, що складаються разом на силу, чи на слабість країни в цілому, дуже об'єктивно. Підприємці оцінюють свої та чужі підприємства, дивлячись на рахункові зіставлення, які з одної сторони вказують на те, що дане підприємство має, а з другої, його заборгування. Таке зіставлення називається балянсом підприємства.

Такі балянси є можливі для поодиноких ділянок життя кожної країни, і взяті разом для однієї країни є балянсом її сили та слабостей. Порівняння поодиноких ділянок життя різних країн дає правильну картину, яка звичайно є об'єктивною.

Трудноші в побудові балянсів для поодиноких ділянок життя даної країни лежать у тому, що на них складається тисячі різних чинників і процесів, які з одної сторони постійно міняються, а з другої є так складними психічними чи соціяльними процесами, що їх важко вбрати в шати математичних таблиць і всякого роду інших, спрощених засобів зіставлень чи порівнянь.

Життя кожної країни — це постійні процеси та зміни, які йдуть як в поодиноких ділянках життя так і в цілій країніЖадні математичні формули не можуть схопити чи відбити ці процеси та зміни. Для цього потрібно людини, яка є здібною вивчати людські почування, напругу волі та зусилля людських груп та чинників, які їх послаблюють чи паралізують.

Сила та слабість даної країни залежить також від зовнішнього середовища, яким є звичайно міжнародне життя. Що є силою в одних обставинах, може бути слабістю в інших і навпаки. Таким чином здорові, прості оцінки, здобуті часто методою „правда лежить посередині" можуть бути більш глибокі та цінні настанови для дій ніж томи зіставлень, що їх продукують різного роду модерні компютори.

Коли ми дивимося цими простими категоріями на ЗСА, розвиток країни, її динаміку та фази у розвитку, ми можемо швидко дійти до об'єктивної правди, яка буде більш цінною, ніж велике число математичних формул, хоч вони не мусять бути протилежними.

Ріст ЗСА є під кожним оглядом легендарним. Подумаймо, що на початку 17-го століття приїхали сюди перші еміґранти-поселенці з Британських островів, та, що на протязі 18-го та 19-го століть, маси нових еміґрантів-поселенців разом з природним ростом населення ранніх

(Закінчення на стор. 3)

Юл. Мовчан

УКРАЇНСЬКІ КОМУНІСТИ — ХОЛУЇ МОСКВИ

(2)

Їх цілком задовольняє резолюція 8-ої конвенції Російської Комуністичної Партії (РКП), де в справі національного питання сказано, що треба „перетворити українську мову в зброю комуністичного виховання мас" (див. там же). Большевиків, таким чином, „боротьба" за українську мову, культуру і т. д. цікавила постільки, поскільки це було вигідно їм для просовування своїх пропаґандивних гасел серед нашого народу. (Пізніше за сталінських часів та ж московська шовіністична політика була висловлена в іншій формулі: „українська культура за формою повинна бути національною, а за змістом — соціялістичною", тобто, іншими словами — московською).

У березні 1920 року, тобто кілька днів перед початком четвертої конференції КП(б)У історія нотує ще один крок боротьбістів; вони, під натиском большевиків, проголосили розпуск своєї партії і подібно, як зробили ліві соціял-демократи два роки перед тим, висловили бажання й собі „влитися" до КП(б)У. І це в той час, коли на наступній конференції, коли мало відбутися те формальне злиття, представник РКП — відомий україножер Гершко (Григорій) Апфельбаум-Зінов'єв відверто заявив, що „українську мову треба толерувати тільки на селі", бо, мовляв, в остаточному наслідку „більш культурна російська мова переможе в Україні"...

Інший відомий московський „орієнталіст" — Дмитро Мануїльський, виступаючи на шостій конференції КП(б)У в травні 1921 року закликав „не допускати в партії конфлікту між українським та російським націоналізмами, що розгортається поза партією, бо будучи з природи міщанським (?) і дрібно-буржуазним, цей конфлікт, просякаючи в партію, шкодить її єдності, а тому й інтересам революції"...

Навіть чужинці не раз були поступливішими в національному питанні ніж наші московські підлизайки. У цьому розумінні був цікавий виступ відомого червоного командарма (переможця під Перекопом) Михайла Васильовича Фрунзе (помер несподіваною і загадковою смертю ще 1925 року) на сьомій конференції КП(б)У 1923 року. Промовляючи від імени РКП, він у своїй програмовій доповіді не тільки поставив вимогу перед КП(б)У розпочати українізацію міського пролетаріяту в Україні, але також гостро засудив статті й виступи малороса Дмитра Лебедя, який пропаґував москофільську теорію „боротьби двох культур пролетарсько-російської, і мужицької-української". Лебідь був проти будь-якої українізації оскільки, мовляв, все одно переможе „вища" московська культура. Фрунзе назвав Лебедя російським великодержавним шовіністом і при тому підкреслив, що найнебезпечнішим ухилом в КП(б)У тепер є російський шовіністичний ухил. (До речі, під час тієї ж конференції, тобто, 1923-го року, КП(б)У нараховувала українців тільки 24 відсотки свого персонального складу).

Нарешті, наприкінці 1924 року представники української „лівиці" доконали ще одного акту: т. зв. українська комуністична партія (УКП — колишнє ліве крило УСДРП) проголосила свою самоліквідацію і також вирішила „злитися" з КП(б)У, знову під натиском Москви.

Ганебною була роля українських комуністів тоді, коли Москва була проголосила боротьбу проти хвильовизму та шумськізму. Такі стовпи українських комуністів, як Скрипник, Чубар, Хвиля, Гірчак та інші сприйняли позиції Хвильового як такі, що ведуть до відокремлення України від Росії. Вони вважали, що незалежна Україна не зможе розвиватися самостійно, не матиме сил встоятися проти оточення, не зможе розвиватися економічно й тому в ній скорше чи пізніше настане реставрація капіталізму.

Але не зважаючи на всі заходи Москви за всяку ціну зупинити природний процес національного розвитку українського народу, український патріотизм і далі „вперто стукав у двері". На початку 1927 року вся комуністична партія Західньої України (КПЗУ) задеклярувала себе по боці „націоналістичного ухильника" Олександра Шумського — тодішнього народного комісара освіти УССР (який, до речі, за своїм соціяльним походженням був не якийсь там „куркульський синок", а колишній наймит), одночасно обвинувачуючи провід КП(б)У в „нещирих атаках на чесного українського комуніста". (Той факт, що КП(б)У не могла винести подібного рішення, крім всього іншого, пояснюється також тим, що її національний склад і далі в переважній більшості залишився неукраїнським, і тому марно було б чекати якихось позитивних для української справи рішень від цієї експозитури московського колоніялізму в Україні).

(Продовження буде)

ГУМОР І САТИРА

„ДО НАС ЇДЕ ДИПЛОМАТ!"

Як відомо, нині австралійські експерти з питань судової медицини ведуть розслідування випадку, що стався з австралійським дипломатом, який недавно відвідав Західню Україну. Агенство Ройтерс сповістило про те, що дипломат захворів буквально наприкінці свого перебування у Чернівцях. Ознаки недуги наштовхували на думку, ніби хворий став жертвою отруєння. У повідомленні згадується й супутник австралійця — американський дипломат, який також почуває себе погано. Симптоми захворювання ті ж самі.

Поки хворі лікуються, судовим експертам доводиться виконувати нелегке завдання — з'ясовувати чи справді у горілку чи в їжу дипломатів підмішали отруту і яку саме.

Автор цих рядків не судово-медичний експерт і не кухар-кулінар. Я не був на кухні чи за буфетним прилавком, де готували спеціяльні страви та напої для спеціяльних гостей з-за кордону. Але мені, колишньому журналістові совєтської преси й радіо, добре відома інша „кухня" — державно-партійна, на якій готуються програми і маршрути вкрай небажаних для влади поїздок іноземних дипломатів по периферійних точках Російської Совєтської Імперії. На цій „кухні" дії часто-густо швидко набувають своєї трагедійно — комедійної кульмінації, розв'язка ж здебільшого має драматичний фінал — як для діючих осіб, так і для виконавців.

Тому й виникло у мене бажання відгукнутися на повідомлення агенства Ройтерса сатиричною заміткою. Тим більше, що стан дипломатів покращав. А ось горе — майстрам отруєних напоїв, які не справилися як слід з дорученням, певна річ, не поздоровкається.

Я не маю телеока, не застосовую у своїй журналістичній практиці відеозапису. Тож не можу гарантувати стовідсоткової відповідности написаного справжньому ходові подій. Але все розгорталося приблизно так само, як у гоголівському „Ревізорі". Правда, з однією лише поправкою. Пригадуєте: „До нас іде.. дипломат!"

...Десь о третій годині ночі у квартирі першого секретаря Чернівецького обкому партії пролунав несподіваний телефонний дзвінок. Володимир Григорович стрибнув із ліжка.

— Хто це міг би бути? Що чекати цього разу? — промайнула не одна тривожна думка у важкій від щойно прийнятого снотворного голові, аж поки добіг до телефону „В4", який з'єднує „першого" безпосередньо з Києвом.

— До тебе їде іноземець-дипломат. І не один, а два. Отже, готуйся, — чийсь сонний бас заговорив на другому кінці без будь-якого вступу та привітання. — І щоб усе було у нормі. Без незапляновaних інцидентів.

— Хто, хто це говорить? — встиг запитати Володимир Григорович.

— З МЗСу, звичайно. Не з гастроному, — коротко відповів володар басу та й поклав трубку. (МЗС — Міністерстві закордонних справ).

Сон пропав.

— Скільки ще мені набридатимуть ці дипломати — сам себе пожалів Володимир Григорович Дискуров — він же голова комісії в іноземних справах Верховної Ради Української ССР. — Хіба у Києві не знають, який я тепер зайнятий? Догляд за посівами, підготова техніки до жнив... Стільки проблем! Та й з небесною канцелярією не все гаразд: дощить, клята. А тут тобі — дипломати...

Поділюся з Грицьком. — Хай він теж про сон забуде.

Грицько — сусід Володимира Григоровича — мешкає у тій же домівці, де й перший секретар обкому Комуністичної партії. Не простий він сусід, а персона, можна сказати, номер два в обласному маштабі. А може ще й не два, а один. Бо Грицько — він же Григорій Михайлович Чикалов — начальник обласного управління Комітету державної безпеки.

Володар гарячого серця і холодного розуму, як офіційно прийнято характеризувати у країні совєтських чекістів, швидко відповів на дзвінок.

— Так, Володю, так.. — Їдуть. А я ще вчора про це знав. Хто вони? Один австралієць, другий американець. У шифровці все про них написано. Не хвилюйся, друже, мої хлопці їх зустрічатимуть і обслуговуватимуть, — як завжди. Хіба ж нам це вперше робити? Кого ще залучити, питаєш? Звичайно, без „Інтуриста", міліції та кухаря не обійтись.

І почалось. О п'ятій ранку підняли з ліжка директора „Інтуриста" Василя Григоровича Чорного, який відає єдиним пристойним готелем, де приймають виключно чужинців.

Усе буде гаразд, — запевнив Володимира Григоровича кмітливий Василь Григорович і одразу ж через домашній селектор зв'язався зі своїми спецслужбами.

Швиденько прокинувся і „кухар", як називають серед совєтської обласної верхівки молодого керуючого обласним трестом громадського харчування Геннадія Ломова. Той вже

(Продоження на ст. 4)

Володимир Янів

РІК ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(СИНТЕТИЧНИЙ ОГЛЯД)

(2)

У місці осідку УВУ — у Мюнхені — для широких інформацій служили щорічні інавґурації літнього семестру, — в З'єднаних Стейтах і Канаді інформовано громадскість у часі поїздок на різних зборах і зустрічах. Таких поїздок у 1978 р. було дві, які в сумі охопили 12 місцевостей, при чому слухачів було біля 3500.

Для закріплення позицій УВУ, як законно акредитованої високої школи, нашим найповажнішим завданням залишається сплата довгу за дім, на якім безпосередньо після дотації Блаженнішого залишилося високопроцентоване зобов'язання у попереднього власника у сумі 250 ... німецьких марок, з яких ми в останнім академічнім році (1977/78) сплатили 100.000 н. м. завдяки жертвенності двох німецьких меценатів із індустріяльно-банкових середовищ. До речі, обидва меценати й надалі стараються приєднати для УВУ інших прихильників. При сплаті 100,000 н. м. рятується кожнорічно 10,000 н. м. за відсотки. Іншими словами довгу залишилося ще 150,000 н. м., за який платиться 15.000 н. м. річно. Сплачення довгу мусить стати найпекучішим завданням цілої української спільноти не тільки тому, що це буде остаточним запевненням власности дому, але також тому, що в такий спосіб скріпиться науково-організаційну працю УВУ реальним заощадженням в сумі 25.000 н. м. річно. Це заощадження — це річно кошт двох-трьох томів праць із 30-35 аркушами друку. Коли УВУ є місцем постійної культурної зустрічі для української громади у Мюнхені, а іноді взагалі у Німеччині, то частина сплати довгу повинна, очевидно, впасти на українську громаду у Німеччині. Але ж ця громада замала чисельно і слаба фінансово, щоб від неї можна було очікувати повної суми. З допомогою повинна прийти українська громада Америки й Канади. До речі, для меценатів і жертводавців передбачена пропам'ятна кам'яна таблиця, як вислів вдячности для всіх, хто виявив своє ставлення до УВУ не тільки словом, але й пожертвою.

Третьою найважливішою подією року вважаю надання почесного докторату кол. прем'єр-міністрові Діфенбейкерові, який — як ніякий з державних мужів — виявив на міжнародному форумі свої симпатії до України, її змагань, а на терені Канади став одним із промоторів політики многокультурности, якої — на жаль — не продовжує його партія. Для української спільноти Канади став сам акт промоції у Саскатуні, на Саскачеванському університеті, з участю найвищих достойників провінції, міста та академічних кіл, правдивим джерелом обнови. Назовні відбилася промоція далеко більшим відгомоном, як ми цього надіялися, наслідком чого сам Діфенбейкер, як теж шеф опозиції й голова партії, яку раніше Діфенбейкер очолював, Кларк, піднесли факт надання докторату на терені парляменту в Оттаві, як виразне признання за мужню оборону прав людини. Обидві інтервенції з'явилися в протоколах засідань канадського парляменту, а опісля й в нашій пресі. Звичайно, для нас надання докторату — це не тільки вислови вдячности, яку уважаю одною з підставових прикмет европейської культури (і української духовости), але це також справа поглиблення зв'язків УВУ із Саскачеванським університетом, в якім, зрештою, має постати спеціяльний Центр ім. Діфенбейкера, в якому вже передбачена окрема українська заля, якраз у ній будуть збережені також всі документи урочистого свята промоції.

До речі, правним актом певного поєднання повинна завершитися також наша співпраця із Центральним Мічіґенським університетом, із яким 1978 року четвертий раз ми організували спільний курс сходознавства. Цей університет при промоції у Саскачеванському університеті був заступлений спеціяльним делеґатом. Подібно назріває також оформлення співдії із Штуттґардським університетом, з яким співпрацюємо 23 роки, з листопада 1955 р., і якого ректор є нашим почесним доктором. Але треба пам'ятати, що співдія із Саскачеванським університетом має ще окреме спеціяльне значення, якщо зважити, що саме у Саскатуні маємо такі два сильні осередки, як інститути ім. Петра Могили і Слуги Божого Андрея, що гуртують по кількадесять питомців. Це спеціяльне завдання для цілої Делеґатури УВУ у Канаді, та для нового доктора УВУ, шкільного інспектора із Саскачеванської провінції п. Кіндрачука (докторат 1978 року). Коли доривочна співдія із різними університетами має велике значення для поширення зв'язків і для зросту престижу УВУ, то справжнє значення з погляду педагогічно-наукового випливає щойно із тривалого побратання (французи мають на це спеціяльне окреслення „jumelage",, яке можна б віддати нашим неологізмом „поблизнячення") із розробленим пляном співдії на роки. Таке „побратання" чи „поблизнячення" із Саскачеванським університетом мало б не тільки значення з погляду академічної співдії, але воно стало б вихідним пунктом для постійної допомоги з боку УВУ для інших наших інститутів, як природних бастіонів — духових фортець, що протиставилися б передвчасній денаціоналізації, і щойно з цього погляду можна доцінити значення нашого урочистого акту промоції у Саскатуні.

Коли промоція Діфенбейкера під аспектом науковим матиме своє значення щойно в майбутньому — почерез співдію із Саскачеванським науковим осередком, чи почерез співдію із науковим центром ім. Діфенбейкера, то у ділянці наших міжнародних наукових зв'язків на передове місце виходить симпозіюм у Сорбонні (12.IX.1977), організований Делеґатурою у Франції під проводом проф. О. Кульчицького та при активній співдії українських докторів, які вийшли з УВУ й промувалися у Сорбонні. Сімпозіюм був присвячений нашому І. Франкові, під президією професора порівняльної літератури нової Сорбонни Кадо та моєю, із вступним словом проф. Кадо та точно десятьма доповідями, які дали матеріял до нового Збірника, що саме підготовляється і який має бути першим насвітленням життя й творчости нашого другого духового велетня по-французьки і для французького читача (першим таким збірником для французів був том праць про Сковороду).

Немаловажним є той факт, що видання спільно фірмують департамент Сорбонни та Філософічний факультет УВУ із зазначенням, що симпозіюм влаштовано у Сорбонні. Це діється вперше в історії українсько-французьких наукових взаємин, а саме Сорбонна належить до найстарших і найбільш престижевих університетів світу.

При цій нагоді треба згадати ще, що в академічному році 1977/78 утривалено — бодай до певної міри — праці іншого академічного симпозіюму, присвяченого питанню екуменізму й підготовленого знову ж Делеґатурою УВУ у Франції у співпраці із католицьким Університетом у Парижі. Бюлетень цього університету опублікував обширні резюме прочитаних шости доповідей. Ця публікація звернула увагу міжнародних католицьких кіл, згуртованих при відомій федерації „Унум Омнес" з огляду на саму актуальну проблему й зміст, як теж на учасників симпозіюму, бож предсідником був ректор університету монсеньйор Поль Пупар, а висліди дискусії підсумував Апостольський пронунцій у Багдаді, архиєпископ і почесний доктор УВУ Жан Рюп, який назвав Україну вийнятковим тереном порозуміння двох віток християнства: Сходу й Заходу. За пляном ініціятора — проф. О Кульчицького — цей симпозіюм мав би бути вступом до ширше запляновaної збірної студії, до якої як співавтори були б запрошені не тільки католицькі дослідники обидвох віровизнань та православні, але й евангелики, з яких один приймав уже активну участь у симпозіюмі.

Серед різних вечорів у співпраці з неукраїнськими науковими установами на окрему увагу заслуговують вечори із вченими сусідних народів. В минулому вже були три такі вечори: українсько-жидівський, українсько-польський та українсько-болгарський,але поширено цей сектор діяльности особливо у 1978 році. Насамперед треба згадати українсько-чеський вечір, улаштований у червні 1978 р., який мав окреме значення з кількох поглядів.

Поперше, з огляду на традиційну дружбу, якій, зрештою, завдячує свій розвиток наш університет у першій фазі праці у Празі. Наче сплачуючи довг вдячности, в часі свого баварського періоду діяльности УВУ декілька разів був форумом відзначування різних чеських роковин: Масарика, Коменіюса, 4 чеських передових композиторів. Із чужинців на УВУ студіює найбільше число чехів.

(Продовження буде)

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ГОСТЮВАННЯ ВАЛЕНТИНА....

(Закінчення зі стор. 1)

коли він має до вибору між свободою без імперії та імперією без свободи, то він очевидно вибере імперію без свободи" — твердив Мороз („Детройт Фрі Прес", 1 червня 1979).

„Я переконаний, що політика президента Картера в справі людських прав, — говорив Мороз через перекладача, Бориса Потапенка, — є добрим початком для Заходу. Врешті Захід знайшов шлях для проявлення ініціятиви" („Макомб дейлі", 2 червня 1979).

Валентин Мороз є людиною великої відваги. Хоч він довго страждав у тюрмах у нелюдських умовинах, витривав незламним при своїх ідеалах і переконаннях. Його невгнута постава робить його міжнародним символом українського націоналізму, — сказав у своїй промові посол Стопчинський, представляючи Мороза в палаті репрезентантів стейту Мічіґан („Дзєннік Польскі", 1 і 2 червня 1979).

Валентин Мороз дуже цікавився детройтськими цілоденними школами при наших парохіях. Відвідинам цих шкіл присвятив усе дополудне в п'ятницю. Більше часу присвятив Мороз народній школі при парафії Непорочного Зачаття та Українській Вищій Школі. Його привітали там квітами і співами. Валентин Мороз привітався з учителями й промовив до молоді.

Окремо вітав дорогого гостя парох Непорочного Зачаття, о. ігумен Інокентій Лотоцький.

У п'ятницю зараз після полудня відбулася пресова конференція в Детройт Прес-клюбі з участю багатьох кореспондентів газет, радіо і телевізії.

Пресову конференцію відкрив Нестор Щербій, голова комісії преси і зв'язків, вітаючи серед приявних кореспондентів обидвох детройтських щоденників, представників підмічських пресових органів і представників недалекого Віндзору.

Питання кореспондентів заторкували актуальні справи сьогоднішнього дня: положення в СССР, питання про рух спротиву, відношення українських політичних в'язнів до дисидентського руху російського, жидівського, балтійських народів та кавказьких і середньоазійських.

Відповіді Мороза були чіткі і вичерпні.

Пожив'я цієї пресової конференції багате, відгук у пресі голосний, обширні статті в щоденниках „Детройт Нюс", „Детройт Фрі Прес", у „Макомб Дейлі", „Віндзор Стар", „Дзєннік Польскі" та в інших.

У п'ятницю ввечері відбулася в Культурному Центрі зустріч з Валентином Морозом представників громадських організацій Великого Детройту.

Вечір відкрив Богдан Федорак, а д-р Антін Жуковський представив Валентина Мороза. Початкову молитву провів о. прот. Нестор Столярчук, привітальне слово виголосив о. І. Лотоцький і вніс тост на здоров'я гостя, а кінцеву молитву провів о. прелат Михайло Бохневич.

Гостеві представлено активних учасників акцій в обороні українських політичних в'язнів, жертводавців крови в день народження Валентина Мороза, учасників голодівок. Пані А. Мушинська - Тарнавська одна з учасниць голодівки у Вашінгтоні в обороні Мороза, передала гостеві альбом знімок із цієї голодівки. Представлено теж громадських діячів, письменників, мистців і голів громадських організацій.

Валентин Мороз промовив коротко до півтисячної громади, підкреслюючи вагу традиції, вагу скоординованої політичної дії на еміграції для допомоги боротьби в Україні. Він теж відповідав на питання з авдиторії.

У суботу ранком побував Мороз на молебні в катедрі Св. Покрови, зустрінувся там з цілою громадою та відвідав школу української мови й релігії ім. Лесі Українки при тій же парафії. Тут його вітали хлібом, сіллю і сніданком.

Валентин Мороз звернувся до парафіян, висловлюючи думку про користність для української справи однієї патріярхії для Української Церкви з багатьма віровизнаннями. До цієї теми він повернувся у своїй промові на зустрічі з громадою Великого Детройту й розвинув її ширше. Одна Українська Церква під юрисдикцією одного українського патріярха, — говорив Мороз, — якого він бачить в особі Патріярха Йосифа, що своєю працею для церковної справи, своїм терпінням за нашу віру й народ, вповні заслужив собі на це місце.

Перед самим полуднем знову відвідав школи українознавства на сході Детройту, в Воррен. Тут його привітали, як усюди, квітами, хлібом і сіллю і окликами „слава".

Після цього відвідав Мороз один льокаль юнії автових робітників, який від багатьох років веде на робітничо-юнійному терені акцію оборони українських політичних в'язнів. Не була це пригожа пора дня, але кілька десятків робітників-українців та їх юнійних провідників прийняли гостя тепло, обіцяючи дальшу підтримку українським політичним в'язням. При тому нав'язано теж тісніший контакт із проводом цього льокалю юнії та прийнято запевнення, що в майбутньому льокаль буде уважно прислухатися до думок своїх членів-українців.

На 2:00 годину після полудня були призначені збори-зустріч з Валентином Морозом. Далеко до початку зборів великі групи уніформованої молоді — пластунів, одумівців і сумівців, з квітами й транспарантами, очікували Валентина Мороза. З дітьми чекали сотні батьків, провідників молодечих організацій та громадян, що не мали нагоди побачити звільненого Мороза.

Кілька хвилин після 2 години прибув Мороз в товаристві свого перекладача і голів Відділів УККА. Його привітали захопленими окликами „слава".

Збори відкрив д-р Антін Жуковський, а Богдан Федорак представив під рясні оплески присутніх Валентина Мороза.

Валентин Мороз говорячи про джерело свого патріотизму, згадав про величний і трагічний 1941 рік, про проголошення української державности 30 червня та про поділ ОУН на два табори. Він твердив, що цей поділ шкідливий, що його можна б було уникнути, або й направити, якби меншість за законами національної дисципліни підкорилась більшості. До цього було багато нагод, але їх не використано.

Акт 30 червня 1941 року був національним вислідом тодішньої політичної ситуації, був тією точкою, від якої зачалася відкрита боротьба українського народу за свою державність, розгорнулась дія УПА, яка стала плодотворним ґрунтом, що на ньому виріс сьогоднішній визвольний рух у тих формах, що дійшов до нас.

Національно-державна рація наказувала й наказує цей акт червня не то не заперечувати, але культивувати і гльорифікувати як важливий історичний факт, що був виявом волі всього українського народу.

Якби українські політичні діячі повчились з історії Німеччини з часів залізного канцлера Бісмарка, то зрозуміли б, яку вагу має національна дисципліна.

Виходячи з цих міркувань, Мороз торкнувся непотрібного поділу на детройтському терені в площині громадської репрезентації: два відділи УККА, два голови святкового комітету, два господарі зібрання, майже дві громади. Чи не варто б тут, запитував Мороз, застосувати засади національної дисципліни, заставити меншість підкоритися більшості.

Цікава концепція Валентина Мороза про одного патріярха Української Церкви, хоч із різними віровизнаннями. „Я, як і мої батьки, належимо до Української Православної Автокефальної Церкви", — заявив Мороз, — але своїм найвищим церковним зверхником уважаю Патріярха Йосифа."

У своїй громадсько-політичній роботі Мороз сподівається опертися на Ордені Лицарів Святослава, який задумує творити з високоідейних патріотів, незалежно від їхньої партійно-політичної приналежности.

„Нас об'єднує синьо-жовтий прапор, золотий тризуб і одне гасло: Смерть імперії — Свобода Україні", — закінчив своє слово Валентин Мороз.

У мистецькій частині зборів виступили Капеля Бандуристок СУМА ім. П. Орлика під управою Петра Потапенка і мішаний хор „Трембіта" під керуванням д-ра Богдана Кушніра. Репертуар обидвох ансамблів був короткий і вдало дібраний відповідно до хвилини. Рецитація Морозового вірша „Віра", виголошена Наталею Марущак, була добрим доповненням самої програми.

Збори закінчено українським національним гимном.

Люди довго не розходились, підписували листи з подякою до президента Картера і його дорадника д-ра Бжезінського, тиснулись до Мороза, щоб дістати автограф на його книжках.

Ці три дні, дні Мороза в Детройті, — довго залишаться в пам'яті багатьох українців.

Українська Вільна Академія Наук у США
ЛІТНІЙ СЕМІНАР УВАН
відбудеться
20-24 серпня 1979 року
у пансіоні „Карпатія", Гантер, Ню Йорк
ПРОГРАМА:
Д-р БОРИС ЛЕВИЦЬКИЙ, Мюнхен: „Політична і економічна історія Української РСР — 1953-1979".
Д-р ФРАНК СИСИН, Гарвардський Університет: „Хмельниччина — зразок революції".
Зголошення і дальші інформації:
DR. O. TRETIAK
741 N. 25th Street ■ Philadelpia, Pa. 19130

Т-во Українських Інженерів Америки
Відділ в Ню Джерзі
влаштовує
в суботу, **16 червня 1979 р., о год. 8-ій веч.**
в залі церкви св. Тройці
836 Lyons Ave., IRVINGTON, N.J.
ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР
В програмі вечора:
Інж.-арх. ЛЮБОМИР КАЛИНИЧ
виголосить ДОПОВІДЬ на тему:
„Архітект в обличчі суспільства".
Висвітлення прозірок власних архітектурних проєктів.
По доповіді ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА з ПЕРЕКУСКОЮ.
Всіх ВП. Інженерів з Родинами та Громадянство запрошує —
УПРАВА ВІДДІЛУ

Шевченківські роковини в Маямі

Маямська громада відсвяткувала цьогорічні Шевченкові Роковини 11-го березня ц. р., святочним концертом, що відбувся в залі Українсько - Американського Клюбу в Маямі, Фльорида.

З початку концерту відспівано „Заповіт" у виконанні тріо сестер Максимович і соліста баритона Василя Коцура. Святочну промову виголосила професор Валентина Дзюбинська по-українськи, а по-англійськи сказала слово Люся Венґльовська. Із сольоспівом виступила Ольга Шеффер. Сестри Максимович відспівали в'язанку модерних українських композицій до слів Шевченка до музичного супроводу на фортепіяні Богдана Сперкача, який також виконав на фортепіяні ряд творів світових композиторів у сольовому виступі. Рецитації і декламації на тему Шевченкової поеми „Гамалія" групово виконали учні Школи Українознавства під проводом учительок Сперкач і Трач, а Ірина Ракуш віддеклямувала Шевченковий Кавказ. З власною поемою виступила поетка Ольга Кадучок.

Кульмінаційною точкою концертної програми була пантоміма „Червоні маки" з музичним супроводом і словною інтерпретацією у виконанні Гані Максимович і Андрея Гелембина, що її приготовила і режисерувала Катерина Годівська. Вона рівнож була головою комітету для влаштування Шевченківського Концерту, які проводила його програмою.

Концерт відбувся під патронатом Об'єднаних Українсько-Американських Організацій в Маямі, — Відділу місцевого УККА. Дохід із добровільних датків призначено на потреби Наукового Товариства ім. Шевченка.

В. Т.

ПРАВДА ЛЕЖИТЬ...

(Закінчення зі стор. 2)

колоністів, заселило та розкинуло економічно головний масив Північно-Американського континенту. В другій половині 19-го століття країна пройшла небувалу в історії, могутню хвилею індустріялізації та урбанізації, які перетворили її в економічну потугу першорядної ваги.

Швидкий рух населення на Захід у другій половині 19-го століття є в багатьох відношеннях подібний до заселювання українцями південних земель України.

Обидва рухи скріпили прагнення всього народу до особистої свободи та соціяльної справедливости. Відомий американський історик Фрідрих Дж. Тирнер вказує у своїх творах на це.

Швидкий ріст країни з малих 13-ти кольоній під кінець 18-го століття до світової потуги в 19-му почав вилонювати сили та людські елементи, які почали захоплюватися візією нової імперії та забувати традицію свободи та справедливости, на якій країна була побудована, та на яких вона виросла. Ф. Тирнер мав це на увазі, коли він пригадував своїм землякам та світові про основи країни. Все Американське Історичне Товариство зробило це саме в 1976 році, у 200-ліття існування ЗСА як самостійної нації. В грамотах, які були видані для людей, що подвигами визначилися в праці для добра країни, написано: „Ніколи раніше ніяка країна в людській історії не була так повністю віддана засадам справедливости та свободи, як ця країна... для американців свобода та справедливість є основним каменем, на якому вони побували своє життя та своє країни"...

У грамотах не має ні словечка про жадну імперію та потоптання основних людських прав керівниками імперії, як це мало місце в Римській імперії.

Виринання сумнівів про те, в якому напрямку іти, є прикладом для багатьох проблем, які родять буйний ріст країни. Однією з них є небувалий зріст населення завдяки припливові мас емігрантів-поселенців з усіх частин світу. Чим з'єднати ті маси в одну спільноту? Можливостями заробітку? Можливостями вислати своїх дітей до шкіл та їм дістатися на вищі щаблі суспільної драбини? Візією імперії з рабами та безперебійними міжнародніми війнами між двома чи трьома імперіями нового типу?

У наш час, справедливість в найширшому розумінні цього слова, і свобода в найпродуктивнішому розумінні цього відвічного прагнення кожної людини, пов'язані з розумною адміністрацією країни.

Кожна високо-індустріялізована країна зустрічає цілий ряд суспільних явищ, які невідомі аграрним країнам. Одним з них є дим фабрик, інтенсивний спосіб життя, який вичерпує людей фізично та духовно, важка та відповідальна праця, яка виснажує людський організм, та інші, що ведуть до погіршення суспільного здоров'я та різного роду захворювань, включно з умовним. ЗСА мають найбільш інтенсивний спосіб життя в цілому світі протягом 24 годин кожного дня та 365 днів у кожному році. Не дивлячись на небувалий поступ в медицині та інших заходах, стан здоров'я населення не є найкращим. Розв'язка цього питання лежить без сумніву в припиненні процесу погіршування стану загального здоровля та спрямування більших зусиль в напрямі плекання індивідуального та публічного здоров'я. Ідейні та здорові політичні чинники можуть в цьому напрямі відограти велику ролю, бож людина живе не лише хлібом та сіллю.

Швидкі міжнародні політичні зміни заставили ЗСА бути першою та найсильнішою країною в „новій сім'ї" народів.

Політичне та ідейне керівництво потребує широрозгалуженних і добре підготованих кадрів. Школи дають першу підготову в цьому напрямі, і вони в основі добрі. Але ніхто у світі не став ще великим державним мужем вивчаючи основи чи навіть складні питання політичних наук подібно, як ніхто не став добрим теслярем, вивчаючи у школі теорію теслярства. Щоби стати добрим майстром потрібно не лише доброї теорії на початку вишколу, але й довгої практики цього ремесла.

Політичні групи та рухи є звичайно практичною школою для політичної творчости та діяльности. Побіч цілого ряду інших ділянок, змагання між народами та вклад у людський поступ ведеться в першу чергу в ділянці політичних ідей та формування політичних розв'язок проблем, що є спричинилими для інших народів і забезпечують мир і тривалий міжнародній лад у світі.

Політичне життя в ЗСА немов застрягло десь у 19-тому столітті, коли головні зусилля країни почали плисти в економіку та індустрію. Існуючі політичні групи стають активними перед кожними виборами та намагаються просунути своїх кандидатів на різні пости в урядах. Зараз після виборів всі виборчі станиці партій закриваються та політичне життя заникає. Там, де повинно воно бути буйне, не має нічого.

З другого боку, під сучасну пору існують у міжнародному житті країни, які мають 40 та більше мільйонів членів у своїх партіях тоталітарного типу. Їх ніхто не повинен наслідувати. Подумаймо, як у таких обставинах виглядає політично-партійна рівновага у світі. Як дивляться на весь світ ті, що стоять на вершку 40 чи 50 мільйонів людей, що творять одну політичну партію?

Шлях до Правди в її многогранному розумінні вимагає великого вкладу відданости та енергії, доброї організації та розумних керівників.

Замість квітів на могилу
сл. п. д-ра Івана Мосійчука
складають суму 50.00 канад. долярів
на цілі Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА
Інж. Йосиф і Зоя РОНІШІ

ГЕОРГІЙ ВІНС...

(Закінчення зі стор. 1)

які пішли його слідами в поширенні слова Божого. Баптисти в Україні мають гасло: „Наступати — не відбиватися!"

Свою проповідь Вінс побудував на уривках зі Святого Письма. Хоча проповідь була російською мовою, уривки він читав з української євангелії. Керівники української баптистської церкви пояснюють брак української мови у Вінса тим, що він довго перебував поза межами України. Одначе, вони запевняють, що Вінс у скорому часі проповідуватиме українською мовою.

У понеділок спеціяльно на зустріч із Вінсом приїхали проповідники американського світу. Із Айви, пастор Елдон Полс — президент американської Ради Християнських Церков; з Пенсильванії, Роберт Віско — екзекутивний секретар Ради Християнських Церков; з Вашінгтону, д-р Йосип Стовел — голова Генеральної Асоціяції Регулярних Баптистів; д-р Гулл — екзекутивний редактор баптистської регулярної преси; пастор д-р Лаєнс — радіо і телекоментатор однієї з найбільших баптистських церков у Чікаго. На цій зустрічі були і проповідники української баптистської церкви із пастором Гарбузюком на чолі та кілька українських професорів американських університетів. Перекладачем на англійську мову був д-р Василь Маркусь.

Георгій Вінс розпочав тут промову українською мовою, і також прочитав свій вірш про Україну, що написав ще в 1968 році. Цей вірш є виявом його глибокої любови до України.

Розповідаючи про релігійний стан і переслідування в СССР, Георгій Вінс згадав і про пастора Бориса Здоровця, який під час перебування в в'язниці, коли йому принесли біблію, відмовився її читати, бо вона була російською мовою. Пастор Здоровець місяць не читав біблії, аж поки не принесли йому українську біблію.

Американські гості були зворушені сильною волею, вірою і побожністю Георгія Вінса, який, попри всього переживання, не втратив ні віри, ні любови до Бога і до людей.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого і Невіджалуваного
МУЖА, ТАТА І ДІДУНЯ

бл. п.

ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у вівторок, 19 червня 1979 р., о год. 8:30 ранку в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:
дружина — НАДІЯ з Дітьми та Внуками

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 12-го червня 1979 р., по тяжкій і довгій недузі, відійшов у Вічність в Ню Йорку, на 83-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО І ПРАДІД

бл. п.

ВАСИЛЬ КЛОКІВ

учасник Визвольних Змагань Армії УНР, воїн Залізного Хреста Симона Петлюри.

ПАНАХИДИ — в четвер, 14-го червня і п'ятницю, 15-го червня 1979 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в суботу, 16-го червня 1979 р., о год. 9:30 ранку до катедри св. Володимира при 82-ій вул. в Ню Йорку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
син — ЮРІЙ з дружиною АННОЮ
внуки — ЛІДІЯ з мужем ЙОСИФОМ КАРКОВСЬКИМ
правнуки — ТАНЯ, ЕДВАРД І ДІЯНА
внука — СОФІЯ з мужем РОМАНОМ ОХОЦЬКИМ
правнуки — МЕЛАСЯ І БОГДАН
син — МИКОЛА з дружиною АННОЮ
внуки — ВОЛОДИМИР І ВАСИЛЬ
син — ЕВГЕН з дружиною МАРІЯННОЮ
внуки — НАТАЛКА І ГРИГОРІЙ
донька — ЛІДІЯ з мужем СТЕФАНОМ ТУРЧАНОМ
внуки — МАРКО І ДАНИЛКО
донька — ВАЛЕНТИНА з мужем д-ром БОГДАНОМ НОВАКІВСЬКИМ
внуки — ЛІСА І ТЕОДОР

В ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
в харківській тюрмі

бл. п.

о. ІВАНА ГАЛІБЕЯ

довголітнього пароха Скоморох в Бучаччині, капеляна УГА і 1-ої УД УНА, повітового голови УНДО, визначного кооперативного організатора і діяча в Галичині

відправиться

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. в неділю, 17-го червня 1979 р., о год. 12-ій дня.

БЛИЖЧА І ДАЛЬША РОДИНА в УКРАЇНІ І ЗАКОРДОНОМ

„ДО НАС ЇДЕ ДИПЛОМАТ!"

(Закінчення зі стор. 2)

навчився правильно реагувати на коливання тонів у голосі „хазяїна". Поки міліція розміщувала спецпости автоінспекції на шляхах области, а добровільці державної безпеки, тобто звичайнісінькі „стукачі" з готелю знову і знову перевіряли надійність підслуховуючої апаратури, „кухар" кинувся оглядати недоторкані запаси секретного, прихованого від очей простих совєтських людей, обкомівського розподільника...

Не буду зупинятися на інших деталях. Скажу тільки, що дипломати прибули своєчасно, тобто коли вже всі ролі були розподілені і виконавці зайняли свої місця на сцені. Чергова трагікомедія швидко досягла кульмінаційної точки. „Хлопчики" з державної безпеки відзняли не один метр фотоплівки. Магнітофонна стрічка з голосами гостей з-за кордону перевищила кілометраж їхнього маршруту по Чернівецькій області. Обкомівський розподільник реалізував виділену кількість дефіцитної чорної ікри та горілки з перцем. „Хазяїну" вже самому набридло сидіти цілими днями коло телефону ВЧ, чекаючи фіналу.

А дипломати не квапилися. У них — своє, їм програму поїздки треба виконати, посіви зернових оглянути, з простими совєтськими людьми зустрітися, побалакати про їхнє життя-буття, якщо місцева влада дозволить... саме це останнє й вивело з рівноваги владу. „Нашим людям нема чого говорити з чужоземцями, та ще й з дипломатами. У них часу обмаль, усі на нормі сидять, світле майбутнє вигладають... Отже, людей не відволікати, а дипломатів швидше з области випровадити", — вирішили й годі.

Фінал відомий. Гості таки вимушені були „достроково" залишити область. Але залишили її з небажаними для Москви й Києва симптомами. Очевидно, перестаралися чернігівські „кухарі" від політики. Тож тепер про сон геть забули: чекають своїх, партійних та інших, експертів із обох столиць — Москви та Києва. Йой, то буде діло!

Гаррій Імас

ВИШЛЕМО ВАМ ВАШІ КНИЖКИ:

Мороз, Валентин: ТВОРИ, есеї, листи і документи	$ 5.00
Мороз, Валентин: МОЙСЕЙ І ДАТАН	3.25
Мірчук, Петро: УПА	6.00
Голобородько, Василь: ЛЕТЮЧЕ ВІКОНЦЕ	2.25
Руденко, Микола: ПРОЗРІННЯ, опр.	10.75
Руденко, Микола: ЕКОНОМІЧНІ МОНОЛОГИ	8.00
Семененко, Олександер: ХАРКІВ, ХАРКІВ	7.00
Світличний, Іван: ҐРАТОВАНІ СОНЕТИ	4.00
Стус, Василь: СВІЧА В СВІЧАДІ	4.00
Соловій, Юрій: ПРО РЕЧІ БІЛЬШІ НІЖ ЗОРІ	15.00
Федів, І. і Золотополець, Вал.: СИН УКРАЇНИ	7.50
Шерех, Юрій: ДРУГА ЧЕРГА	12.00

Маємо понад 650 наголовків різних книжок. Каталоги висилаємо безплатно. Великий вибір дитячої літератури. Поштову оплату покриваємо самі. Замовлення враз з належністю слати на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
4340 Bernice ■ Warren, Mich. 48091 U.S.A.

СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ НАЙКОРИСНІШЕ

у Федеральній Кредитовій Кооперативі

„САМОПОМІЧ"

в Ню Йорку

Дивіденда від ощадностей **6.5%** з чвертьрічним нарахуванням

- ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ відповідно до ощадностей — АЖ ДО ВИСОТИ $2,000.00.
- ОДНО ДО ШІСТЬ РІЧНІ ОЩАДНОСТЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ від 6.75% до 8% річно — з чвертьрічним нарахуванням.
- ПОЗИЧКИ ОСОБИСТІ ТА ГІПОТЕЧНІ (мортґеджі) на догідних умовинах сплати.
- ПОЗИЧКИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО ВИСОТИ $10,000.00 на кошт Кооперативи.
- ПОЗИЧКИ НА АВТА.
- СТУДЕНТСЬКІ ПОЗИЧКИ — до сплати після покінчення студій.
- Вільний від прибуткового податку ПЕНСІЙНИЙ ФОНД (IPA) НА 8% РІЧНО.
- ЧЕКОВІ РАХУНКИ (SHARE DRAFT)
- ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ ТА ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ знаної в цілому світі фірми American Express

АДРЕСА:

SELF RELIANCE (N.Y.) FEDERAL CREDIT UNION
108 Second Avenue ■ New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 473-7310

Цінний дарунок!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —

НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

Подбайте, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий $45.00 — ЦІНА — Том 2-ий $60.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить $94.50

Тут відтяти і разом з чеком або поштовим переказом (M. O.) вислати на адресу

To UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc
30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Прошу вислати

☐ Том 1-ий $45.00
☐ Том 2-ий $60.00
☐ Оба томи $94.50

В залученню пересилаю (чек, M. O.) дол. і прошу вислати на адресу

Name

No Street

City State Zip Code

Пам'яті Михайла Рудка — відданого працівника Суспільної Служби

У Мюнхені, в Німеччині, помер від затяжної хвороби серця директор Европейського Представництва Злученого Українського Американського Допомогового Комітету св.п. Михайло Рудко. Українській громаді в ЗСА св.п. Михайло Рудко був маловідомим. Цей скромний і відданий працівник української Суспільної Служби не любив і не шукав розголосу, хоча від двадцятьох років очолював важливу станицю суспільної допомоги, що виконала велику історичного значення акцію переселення і допомоги десяткам тисяч українських скитальців-втікачів.

Суспільній службі віддав себе св.п. Михайло Рудко майже з покликання. Коли після останньої війни мільйони жертв нацистського режиму розглядались за допомогою, щоб наново почати людське існування св.п. М. Рудко — теж жертва війни і насильного виселення відчув своє покликання включитись в допомогову акцію, що її тоді започаткували харитативні установи і державні і добровольчі, в тому числі і створена ще під час війни, в 1944 році у Філядельфії допомогова установа американських українців ЗУАДК. Уже в 1947 році св.п. Михайло Рудко станув у ряди суспільних працівників ЗУАДКомітету в Німеччині, де з уваги на масову концентрацію виселенців-втікачів зосереджувалась уся допомогова праця. Акція допомоги вимагала плянування і сконцентровання. Потрібна була не тільки допомога матеріяльна: харчі й одежа, але й правний захист беззахисних і безправних переселенців, над якими ще й зависла небезпека насильної репатріяції. Св.п. М. Рудко віднайшов своє призначення у цій допомоговій акції. Людина високої інтеліґенції, вдумливий та обережний, але рішучий у своїй діяльності, та — найважливіше — людина великого серця, що могла зрозуміти і відчути нещастя і недолю і віддати увагу і труд для людського горя. У всіх акціях, що їх мусіло перевести Европейське Представництво ЗУАДКомітету брав участь св.п. М. Рудко. А працю треба було починати від організування таборів, виєднання прав на допомогу і переселення до організації шкільництва, ба навіть культурного і мистецького життя. Згодом до цих завдань ще прийшли нові для забезпечення права на переселення, чи інтеграції, права на відшкодування і забезпечення для нездібних до праці і хворих.

Св.п. Михайло Рудко був активістом у цій праці. Він пізнав до глибин широку діяльність Суспільної Служби, маючи змогу обсервувати теж і діяльність великих урядових і міжнародних агенцій, що були створені після війни для розв'язки питання виселенців, що їхня кількість рахувалась у мільйонах. Тож коли в 1959 році Европейське Представництво ЗУАДКомітету стояло перед кризою, зменшені бо фонди не дозволяли на утримання великого штабу працівників, св.п. М. Рудко був той, хто врятував існування Европейського Представництва ЗУАДКомітету і виконуваною з повною відданістю і сердечністю працею зумів задержати це представництво до своєї смерти. Першим директором Европейського Представництва ЗУАДКомітету був адвокат Роман Смук. В 1959, саме в час, коли велика акція переселення на основі закону про переселення втікачів запропонованого президентом Труманом була в розгарі, адвокат Смук повернувся в Америку і директором Представництва став адвокат Михайло Родик. Він теж був тільки два роки на тому становищі, і в 1952 році це становище обняв д-р Мирослав Кальба. Та вже в наступному році д-р Кальба перейшов на посаду у міжнародній компанії і на працю европейського директора ЗУАДКомітету повернувся знову адвокат Родик. У 1955 році адвоката Родика замінив на тому становищі д-р Антін Перегінець, який очолював Европейське Представництво до 1959 року. В тому році керівництво Европейського Представництва перебрав випробуваний за довгі роки праці відданий суспільний працівник св.п. Михайло Рудко і безперебійно залишився на цьому становищі двадцять років.

Для св.п. М. Рудка найважливішою була сама суспільно-допомогова праця, що її він зрозумів і що їй віддав свої знання і сили. Про це вказують і фінансові звіти. Тоді, коли платня перших директорів була у висоті п'ятсот долярів, він перебрав становище директора з платнею 250 долярів місячно, а згодом, коли фінанси ЗУАДКомітету дуже зменшилися, ця платня була всього 150 долярів місячно, протягом кількох років, а в критичному 1969 році всього 100 долярів місячно, тай у роках 1974-1975 впала до 75 дол. місячно. Св.п. М. Рудко не тільки працював з меншими фондами, він теж мусів переключити працю Европейського Представництва, що в перших роках найбільше уваги присвячувало переселенню, на нову працю зорганізованої суспільної служби. Вже в першому році своєї праці на становищі европейського директора ЗУАДКомітету св. п. М. Рудко зумів зорганізувати Український Комітет Світового Року Втікача, що його очолили проф. П. Савицький і проф. В. Орелецький, що дало змогу роздобути фонди на ведення української Суспільної Служби в Европі. Головним завданням тепер була інтеграція усіх тих, хто мусів залишитися в Европі. В цій ділянці св. п. М. Рудко розгорнув успішну діяльність. Ставши після смерти д-ра Любомира Макарушки представником від української громади в Німецькому Банку для біженців, він мав змогу дістати позички для українських аплікантів на відкриття підприємства, чи постійного варстату праці і в той спосіб допомогти в інтеграції. Велику увагу присвятив Михайло Рудко справі відшкодувань, що їх виасигнував німецький уряд для жертв нацизму. Канцелярія Европейського Представництва виготовила сотні дуже складних формулярів українським аплікантам і допомогла їм дістати грошові відшкодування, навіть тим, хто вже переселився був поза океан. Михайло Рудко був першим, хто поїхав як представник ЗУАДКомітету в 1970 році до Югославії, щоб започаткувати велику допомогу українським жертвам землетрусу в цій країні. В час, коли він був керівником Европейське Представництво ЗУАДКомітету було зорганізоване як допомогова установа із власним проводом, що його очолював в перші роки д-р Сократ Іваницький, і зареєстроване як незалежна установа в Німеччині. Св.п. М. Рудко постійно репрезентував ЗУАДКомітет на нарадах міжнародних допомогових організацій у Женеві, головно в Уряді Високого Комісара для справ втікачів та в Міжнародному Комітеті для Переселення з Европи (ICEM).

Погідна вдача, велика увага для людського нещастя й загальна увага до кожної людини, гладка і приязна поведінка і велике серце, що його віддавав св.п. Михайло Рудко Суспільній Службі не тільки сприяла його послідовній щоденній діяльності, але й здобула йому приязнь і любов у всієї громади і пошану. Його обирали до проводів загально визнаних установ, він був у Контрольній комісії видання української енциклопедії, як і в Контрольній комісії Наукового Товариства. В останньому часі Михайло Рудко звернув повну увагу на допомогу новим втікачам і виселенцям. Це він був між тими небагатьма українцями, що зустріли на австрійському кордоні родину наших перших нових виселенців Плющів. Його це заслуга, що переведено велику збірку на допомогу цій родині і в той спосіб дозволено родині Плющів почати нове життя у країні нового поселення. У цій акції збірки фондів співділяла з св.п. М. Рудком його найближча організація, що їй він себе віддав від юнацьких років — Пласт і за допомогою друзів із куреня Лісових Чортів ця збірка була справжнім успіхом.

Кілька років під ряд мені доводилося побувати у Мюнхені і в той час я мав змогу і нагоду приглянутись, а то й із доручення Екзекутиви ЗУАДКомітету перевірити працю Европейського Представництва і його директора і завжди я бачив в осередку діяльности цієї відповідальної і такої заслуженої станиці — людину, повну посвяти і послідовности, повну вирозуміння і відданости для вибраної ділянки діяльности, обдаровану і відповідальну а при цьому наділену такою приязню, такою увагою до другої людини і таким великим серцем, що видавалась зразком працівника важливої ділянки Суспільної Служби. З відходом довголітнього директора Европейського Представництва ЗУАДКомітету св.п. Михайла Рудка українська Суспільна Служба втратила свого найкращого працівника.

Остап Тарнавський

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.
P.O.Box 17 A — Montgomery Street
Jersey City, N.Y. 07302

ПАНОВЕ:

Прошу вислати інформації про забезпечення:

Ім'я і прізвище

Адреса

Місто Стейт Зіп код

МОЯ ДАТА НАРОДЖЕННЯ:

день місяць рік

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

Повідомляємо всі організації і поодинокі особи,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не буде відписуватися.

ВЕСЕЛКА

журнал для української дітвори.

КОЛЬОРОВІ ІЛЮСТРАЦІЇ

ВИХОДИТЬ КОЖНОГО МІСЯЦЯ У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА" ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Річна передплата становить у ЗСА — 8.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 5.00 долярів. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 доляр.

Адреса:
"SVOBODA" — "VESELKA"
P. O. Box 346 • JERSEY CITY, N. J. 07303 • U. S. A.

THE UKRAINE, 1917-1921: A STUDY IN REVOLUTION

Edited by TARAS HUNCZAK
with the assistance of JOHN T. von der HEIDE

Cambridge, Mass.: Harvard Ukrainian Research Institute 1977

424 pages — hard bound. Price: $15.00
Postage and handling one dollar. New Jersey residents add 5% sales tax

"SVOBODA" BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

● ВАКАЦІЇ ●

ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІДПОЧИНОК БУДЕТЕ МАТИ НА

„ЗЕЛЕНОМУ КЛИНІ"

Оселя біля Союзівки і Сумівки, на яких можете забавитися кожного вікенду.

- Оселя „Зелений Клин" має багато простору для дітей, спортові площі, басейн, озеро, касино на час дощу і всі вигоди. Всі кімнати приватні. Гарячої і зимної води подостатком.
- Ціни дуже доступні. Прошу дзвонити:

(914) 647-6265 або (914) 647-9535

Власники — Ольга і Микола Василик

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕОДОР ДЕНИС, член УНС Відд. ч. 230 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Йонґставн, Огайо, помер 30 січня 1979 р. на 84-му р. ж. Нар. в Жовкві, Україна і став членом УНС в 1924 р. Полишив у смутку дочку Дарію і сина Теодора. Похорон відбувся 1-го лютого ц. р. на цвинтарі свв. апп. Петра і Павла в Йонґставн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ГУМЕН, МОЛ., член УНС Відд. 158 Т-ва Б. Хмельницького в Бруклині, Н. Й., помер 28 грудня 1978 р. на 66 р. ж. Нар. в Міннеаполіс, Мінн., і став членом УНС в 1931 р. Полишив у смутку дружину Марію, синів: Василя, Івана і Петра, братів Василя і Дональда, сестру Даєн, 3 внуків.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МАРІЯ ГОРОДЕЦЬКА, членка УНС Відд. ч. 204 Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., померла 16 січня 1979 р., на 82 р. ж. Нар. в Україні і стала членкою у УНС в 1936 р. Полишила доньку Марію. Похорон відбувся 20 січня ц. р. на цвинтарі Оливна Гора, Маспет, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Палідвор, секр.

ВОЛОДИМИРА М. ОСТАПЯК, членка УНС Відд. ч. 430 Т-ва Дністер у Філядельфії, Па., померла 25 грудня 1978 р., на 66 р. ж. Нар. в с. Грабівці, Україна і стала членкою УНС в 1949 р. Полишила в смутку доньку Дарію, 2 внуків і родину. Похорон відбувся 30 грудня м. р. на українському католицькому цвинтарі у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

Проф. РОМАН ЧУБАТИЙ, член УНС Відд. ч. 450 — Пластовий в Ню Йорку, Н. Й., помер 12 січня 1979 р. на 87 р. ж. Нар. в Будилові, пов. Бережани, Україна і став членом УНС в 1952 р. Полишив у смутку ближчу і дальшу Родину. Похорон відбувся 17-го січня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Є. Мілянич, секр.

ЕМІЛІЯ РЕБІЗАНТ, членка УНС Відд. ч. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, померла на 73 р. ж. Нар. в Будапешті, Мадярщина і стала членкою УНС в 1961 р. Полишила в смутку сина Івана, внуків — Андрія, Христину, Мирона і Христофора. Похорон відбувся 1-го лютого 1979 р. на цвинтарі свв. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Стригун, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17-го ЧЕРВНЯ 1979 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Avenue. Проситься чл. взяти численну участь. — В. Марущак, рекр. секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в укр. кат. школі при Сенфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, касир, Ю. Демчук, фін. секр.

● REAL ESTATE ●

Добра нагода набути **одинокі 2 або й більше АКРОВІ ПЛОЩІ** з доступом до великого озера, в Українському Селі, Ґлен Спей. 4 хвил. до обох церков і „Верховини". Поміркованi ціни, безпосередньо. Тел.: **(212) 355-9447, (212) 428-5150, веч., (914) 557-6172 (літом).**

Ґлен Спей, Н. Й.
ДВА ЛІТНІ ДОМИ
до продажі.
Повне умеблювання, джерельна вода, приватний доступ до великого озера, спільна тенісова площа, близько церков та Українського Братського Союзу. Ціна 25,000 дол. Прошу тел.: **(212) 777-0513 або (914) 856-8090.**

Ґлен Спей, Н. Й.
БУДІВЕЛЬНІ ПЛОЩІ
біля Українського Братського Союзу та церков. П'ять акрові парцелі по 2,000 дол. за акер. Проситься телефонувати: **(212) 777-0513 або (914) 856-8090.**

Добре купно в Ґлей Спей, Н. Й.
ЧОТИРИ АКРИ ЗЕМЛІ
з приватним доступом до великого озера, половина греблі, при якій можна побудувати малу електрівню для свого вжитку. На площі є пральня з сезоновим доходом. Приватна криниця, яка настарчала води на 35 домів. Площа при двох публічних асфальтових дорогах. Добра для малого підприємства або приватної хати. П'ять мінут автом до українських церков та Українського Братського Союзу. Ціна поміркована. Про ближчі інформації проситься телефонувати: **(212) 777-0513 або (212) 428-5150 або (914) 856-8090**

КЕРГОНКСОН, Н. Й.
7-кімн. дім, нове огрівання, електрика, пивниця, ґараж .... $19,900.
5 акрів, 3 доми .... $25,000.
5-кімн. бонґало, огрівання, вид, близько Союзівки .... $17,500.
50 акрів, потік, добра фронтова дорога, вид .... $27,000.
KATES REALTY
Kerhonkson, N.Y. (914) 626-4141

● HELP WANTED ●

CABINET MAKER
Exp. and kitchen cabinet and formica work. Please do not call. Apply in person.
575 Hempstead Turnpike
Elmont, N.Y.
(516) 473-3040

MACHINE OPERATORS
Poly Bag convertor. Full time position. Avail on 1st & 2nd shifts. Exp not nec. We will train. Must be reliable & Conscientious Exc oppty with expanding Co. Steady work. Apply 4 Barrett Ave., Moonache, N.J. (201) 935-1335, Mr. Fanning.

WANTED
LIVE IN MALE ATTENDANT
Care for incapacitated male.
Salary by agreement
Tel.: (212) 558-3593

ПОШУКУЮ
СТАРШУ ЖІНКУ
до заряду одно-родинного дому і опікй над старшим мужчиною, при добрім здоров'ю, платня після умови. Зацікавлених прошу дзвонити:
(201) 731-5970

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
●
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available through out the Metropolitan Area.

Телеф. (201) 372-0468

ROSE-HILL MONUMENTS'

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111

S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЙ

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРҐУ, НЮ ЙОРК.

Granite • Marble • Bronze